

ktoré nie sú štátnymi úradníkmi (na pr. kancelárskí oficianti, kancelárski pomocníci a zriadenci), alebo ktoré nie sú ani ustanovené u spomenutých sborových alebo okresných súdov (na pr. štátni úradníci alebo zriadenci berných úradov čo do ich úradných úkonov so súdnymi depozitmi alebo sirotskými peniazmi). Ale práve tento presný výpočet osôb, sudcovským úradníkom vo vlastnom smysle na roveň postavených, je na závalu nejakému analogickému rozširovaniu tohoto pojmu. Ani rozhodčie súdy nemocenských poisťovní ani poisťovacie súdy nemožno vradiť medzi spomenuté »sborové alebo okresné súdy« už preto, že ide o inštitúcie nové, ktoré zákon z roku 1872 ani nemohol mať na mysli. Ale ani predseda alebo jeho námestok alebo prísediaci týchto súdov nie sú v tejto svojej funkcii ani spomenutými štátnymi úradníkmi, ani nespádajú do žiadnej kategórie uvedených osôb, spomenutým sudcovským úradníkom na roveň postavených. Keby zákonodarca bol chcel, aby aj títo »sudcovia« boli sudcovskými úradníkmi v smysle syndikátneho zákona, musil by to so zreteľom na presnú stylizáciu § 4 tohoto zákona zreteľne vypovedať. To sa nestalo a nemôže preto žalobný nárok spadať do oboru pôsobnosti vrchného súdu podľa syndikátneho zákona (§ 180 č. 3 Osp.). Keď však takto vrchný súd nie je vôbec povolaný k rozhodovaniu o žalobnom nároku, netreba sa v súdenom spore zaoberať otázkou, či uplatňovaný nárok patrí na poriad práva (§ 180 č. 1 Osp.).

Bolo preto treba podľa § 180, posl. odst., a § 10 Osp. rozhodnúť, ako sa stalo.

Čís. 16893.

I. Púha možnosť zárobku podľa bodu a) § 7, písm. a), vl. nar. č. 16/1923 Sb. z. a n.*) nezrušuje nárok na invalidný dôchodok podľa tohoto nariadenia.

II. Kto bol odsúdený preto, že neprihlásil svojho zamestnanca k penzijnému poisteniu, platiť mu mesačne invalidný dôchodok, povinný je zaplatiť mu aj úrok z opozdenia od každej jednotlivkej mesačnej splátky bez zreteľa na čas podania žaloby.

(Rozh. z 25. marca 1938, Rv III 477/37.)

Podľa prednesu žaloby žalobník zamestnaný bol za účinnosti vl. nar. č. 16/1923 Sb. z. a n. u žalovanej strany a podliehal povinnému penzijnému poisteniu, žalovaná strana ho však k nemu neprihlásila a tým zavinila, že mu ušiel invalidný dôchodok; dňa 21. mája 1925 utrpel totiž pri práci v jej podniku úraz a v dôsledku úrazu stal sa práce neschopným, bol by mal tedy podľa odst. 3 § 5 a §§ 6 a 7 cit. vl. nar.

*) Ustanovenie tohoto bodu nebolo pojaté do zákona č. 26/1929 Sb. z. a n. (viď jeho § 197).

nárok na invalidný dôchodok, akby ho žalovaná strana nebola opomínila prihlásiť. — Žalobou domáhal sa na žalovanej strane náhrady ušlého invalidného dôchodku a od sročných mesačných splátok náhrady požadoval aj zákonné úroky z opozdenia. — Žalovaná strana bránila sa najmä tým, že sa žalobník nestal v dôsledku úrazu práce-neschopným, lebo aj po úraze bol schopný konať ľahšiu prácu, že mu takúto prácu v sušiarňi svojho podniku aj pridělila, žalobník však prácu opustil a ani o inú primeranú prácu nepožiadaval; ináč nemal by nárok na invalidný dôchodok ani podľa § 7 a), odst. 1, lit. a) cit. vl. nar., lebo prácu odmeňovanú dôchodkom, aký je uvedený v tomto ustanovení, môže a je ochotná žalobníkovi v svojom podniku kedykoľvek prideliť.

Súd prvej stolice žalobu zamietol, odvolací súd jeho rozsudok zmenil a prisúdil žalobníkovi náhradu ušlého invalidného dôchodku spolu so zákonnými úrokmi z opozdenia od každej jednotlivéj sročnej mesačnej splátky.

Najvyšší súd dovolaciu žiadosť žalovanej strany zamietol.

Dôvody:

Podle § 5 vl. nař. č. 16/1923 Sb. z. a n., které je tu směrným právem, považuje se čekací doba, nastala-li pojištěncova nezpůsobilost k výdělku podnikovým úrazem, za dokonanou.

Nezpůsobilým k výdělku — invalidním — je podle § 7 cit. vl. nař. ten, kdo pro tělesnou nebo duševní vadu nemůže dále zastávati povinnosti svého posledního zaměstnání pojištěním povinného.

V plném souhlase s posudkem znalce Dr. K. zjistil odvolací soud, že se žalobce stal neschopným k práci následkem úrazu, kterým byl postižen ve službách žalované akc. společnosti dne 21. května 1925, a to pro přímé chirurgické následky úrazu a pro neurotické obtíže po poranění hlavy. Tvrzení a dovozování dovolací žádosti, že žalobcova pracovní neschopnost je následkem arteriosklerosy, kterou je žalobce stížen, přiči se jasnému a určitému posudku znalcově, neboť tato vada organismu byla — podle znalce — zjištěna u žalobce, a to jako počínající se teprve roku 1929, a i když v pozdější době zvyšuje žalobcovu pracovní neschopnost nad míru způsobenou úrazem, přece je a zůstává skutečností, že žalobcova nezpůsobilost zastávati poslední pojištěním povinné zaměstnání byla způsobena jeho úrazem.

Správně podle toho uznal odvolací soud, že žalobcův nárok na invalidní důchod byl založen úrazem z 21. května 1925.

Jest ovšem pravda, že nárok na invalidní důchod nemá ten pojištěnec, jehož výdělek ze zaměstnání přiměřeného jeho pracovním silám přesahuje nejen 600 Kč, ale i dvě třetiny průměru započítatelných služebních příjmů, které měl za posledních 60 příspěvkových měsíců nebo možné kratší doby služební [§ 7 a), 1. odst., písm. a)].

Žalovaná akc. společnost se z tohoto ustanovení snaží dovoditi, že není povinna platit žalobci invalidní důchod, kterým by mu nijak byla povinna z důvodu náhrady škody, protože prý bez obtíží bylo by jí bývalo možným přidělit žalobci v jejím podniku takové zaměstnání, které prý by bylo odpovídalo těm podmínkám, za kterých lékařský posudek pokládá žalobce za způsobilého pracovat, a že prý žalobce svým svévolným zrušením služebního poměru u ní tuto možnost jí odňal.

Obrana tato je bezpodstatnou již proto, že zřejmým předpokladem citovaného ustanovení § 7 a) je jednak, že pojištěnec mající nárok na invalidní důchod skutečně má výdělek z takového zaměstnání, které je přiměřené jeho pracovním silám, a že výdělek ten dosahuje výše určené ve zmíněném ustanovení § 7 a), neboť zřejmým účelem tohoto ustanovení je zamezení výplatu invalidního důchodu těm pojištěncům, kteří přes to, že nemohou sice vyhověti povinností svého posledního zaměstnání povinného pojištěním, přece si našli nebo dostali jiné zaměstnání přiměřené jejich pracovní síle, z kterého mají příjem aspoň v té výši, jak je určena v 1. odst. § 7 a) vl. nař. č. 16/1923 Sb. z. a n.

Pouhá možnost, jak ji tvrdí žalovaná akc. společnost, není skutečností, že žalobce takové zaměstnání má, a proto je obrana žalované společnosti opírající se o předpis § 7 a) bezpodstatnou.

Nemístnou je námitka žalované akc. společnosti podstatně toho obsahu a smyslu, že žalobce, chtěl-li si udržet nárok na náhradné invalidní důchody i po opuštění práce v sušárně, měl žalovanou společnost požádati o jinou přiměřenou práci a že, když toho neučinil a službu u ní opustil, nároku proti ní pozbyl.

V té příčině pouští žalovaná společnost se zřetele, že zmrzačený žalobce byl podle znaleckého posudku po úrazu do konce ledna 1926 k práci úplně neschopným, že po úrazu mohl konat snad jiné zaměstnání než před tím, avšak jen nejllehčí, kde není třeba ani tělesné ani duševní zdatnosti, ani fysické námahy, že k tomu — žádat žalovanou společnost o práci — žádné právní povinnosti neměl a že, šlo-li žalované o to, aby se využitím předpisu § 7 a) zbavila své povinnosti vypláceti žalobci náhradný odškodný důchod, kterou na sebe uvalila svým protiprávným činem — opominutím —, bylo jejím zájmem, aby se žalobci postarala o jiné vhodné zaměstnání a aby mu je po práci v sušárně, kterou, jak zjištěno, pro své vadné zdraví snést nemohl, sama nabídla.

Úrok, který je přisouzen žalobci, je úrokem z prodlení z jednotlivých splátek náležejících žalobci. Podle § 9 vl. nař. č. 16/1923 Sb. z. a n. se nárok na invalidní důchod počíná dnem ztráty výdělečné způsobilosti, právem byl proto přisouzen i proti žalované straně od splatnosti jednotlivých důchodových částek.